

Molnár Csaba
Igazságügyi Szakértő
zaj-és levegőtisztaság-védelem
szám: 5226
✉ 6500 Baja, Szivárvány u. 70.
☎ 20/9576-987

Akusztikai szakértői észrevétel

a

**Hungarorange Kft. (1037 Budapest, Toronya utca 1/B.) által létesíteni kívánt
Hungarorange - Üllői Lövész Központ (2225 Üllő 0275/1-3 és 0276 hrsz.)
előzetes vizsgálati dokumentációjához**

A szakértői észrevétel 5 számozott oldalt tartalmaz.

Készült: Baján, 2025. szeptember hónapban

1. Előzmények

A Hungarorange Kft. a 2225 Üllő, 0275/1-3 és 0276 hrsz.-ú ingatlanokon Lövész Központ létesítését tervezi. A Lövész Központ kialakítása több mint 2 ha területet vesz igénybe, így a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. melléklet a 112. a) pontjának hatálya alá, és a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységek közé tartozik.

A Hungarorange Kft. a WENFIS Kft.-t kérte fel az előzetes vizsgálat lefolytatására, valamint az előzetes vizsgálati dokumentáció **ismételt** elkészítésére, mivel az Energiaügyi Minisztérium Környezetvédelmi Hatósági Ügyekért felelős helyettes államtitkár a KHFF/1060-37/2025-EM iktatószámú határozatában az elsőfokú határozatot megsemmisítette.

A dr. Illés Géza Márton ügyvéd által képviselt Állatorvostudományi Egyetem (1078 Budapest, István utca 2.) ismételten megbízta Molnár Csaba zaj-és levegőtisztaság-védelmi igazságügyi szakértőt, hogy a fent nevezett Hungarorange Kft. által létesíteni kívánt Üllői Lövész Központ (2225 Üllő 0275/1-3 és 0276 hrsz.) előzetes vizsgálati dokumentációjával kapcsolatban készítse el az akusztikai szakértői észrevételét. Megjegyzés: a véleményezés nem terjed ki az előzetes vizsgálati dokumentációban (továbbiakban dokumentáció) szereplő akusztikai számítások helyességének ellenőrzésére, esetleges újraszámolására.

2. Észrevételek

1. A dokumentációban nem található méretarányal rendelkező átnézeti és részletes helyszínrajz, melyen a létesítmény és közelebbi-távolabbi környezet látható lenne, illetve láthatók lennének pl. építkezés során a beszállítási, míg üzemelés során a megközelítési útvonalak. Így nem csak a helyszín beazonosítása nehézkes, hanem a dokumentációban szereplő távolságok ellenőrzése is akadályokba ütközik. A beillesztett Google képek erre nem alkalmasak.
2. Korábban felmerült, hogy a lőtér multifunkcionális jellegéből adódóan, nem csak polgári lőfegyverek használatára kerül sor, ami esetleg eltérést okozhat a zajterhelés mértékében. A Hungarorange Kft. korábban erre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy „...a vonatkozó határértékek betartása az esetlegesen érintett fegyveres szerv feladat lesz...”. A szakértő szeretné jelezni, hogy egy telephely zajkibocsátásáért mindig az üzemeltető a felelős.

3. A szakértő tisztában van azzal, hogy a környezetvédelmi dokumentációkban rendszerint kisebb súllyal szerepelnek a kivitelezés hatásainak ismertetése – mivel a hatások a beruházás követően megszűnnek – azonban ettől függetlenül, jogszabályi kötelezettség ennek megfelelő súlyú vizsgálata, minősítése. Bár a szakértő korábban is utalt arra, hogy golyófogó dombok megépítése jelentős építőanyag beszállítást (föld) eredményez, erre vonatkozóan érdemi értékelés a 2025. évi dokumentációban továbbra sem lelhető fel. Nincsenek adatok arra vonatkozóan, hogy a 70.000 m² alapterületű és néhol 20 m magas golyófogó dombok, milyen mennyiségű föld beszállítását jelentik.
4. A létesítés zajforrásainál érthető módon nincs meghatározva a pontos géplista (géplánc), azonban továbbra sincs információ arra vonatkozóan, hogy a megadott 62 dBA hangnyomásszint vagy hangteljesítményszint, illetve miből származtatott ez az érték, valamint milyen módon határozták meg a 62 dBA-ból azt a 104 dBA-t, amiről szintén nem lehet tudni, hogy hangnyomásszint, vagy hangteljesítményszint. Bár a pontos géplánc nem ismert, azonban – vélelmezhetően – a kivitelezési munkafázisok ismertek (hasonló kivitelezési munkák pl. töltésepítés vízfolyások vagy autópályák esetén), ezért tudható, hogy milyen gépeket és nagyságrendileg milyen számban alkalmaznak ilyen jellegű földmunkáknál. Itt megemlíthetők pl. rakodógépek, kotrógépek, tömörítés munkagépei, stb., ahol már egy gépi zajforrás hangteljesítményszintje is eléri, vagy meghaladja a 104 dBA-t (a szakértő tisztában van azzal, hogy egy pontforrás és egy felületi forrás nem azonos, de az szakmai túlzás – még a biztonság érdekében is – hogy egy 45,2 ha terület felületi forrásnak minősüljön). A Vibrocomp Kft. mellékletként csatolt szakvéleményében találhatók részletes számítások a létesítés zajkibocsátására, azonban felmerül a kérdés, ilyen volumenű munkáknál reális a 17. táblázatban szereplő 1-1 db erőgép megadása, továbbá akkor melyik számítási metodikát kell elfogadni, a felületi forrásként való számítást, vagy a pontforrások, esetleg hangforrás csoportok szerinti számítást?
5. Bár a dokumentációban szerepel, hogy a létesítés (felületi forrásként kezelt) zajhatásának számításai a mellékletben szerepelnek, azonban a szakértő azt nem találta.
6. Ellentmondásos, hogy a dokumentációban a szállításnál napi 20, maximum 40 db (2x-es szorzó) teherautó vehető figyelembe, addig a Vibrocomp Kft. mellékletében 15-20 db, azaz maximum 20 db.

7. A létesítés zajhatásainak számításai a 2024. évi és a 2025. évi dokumentációban teljesen azonosak (kibocsátási adatok, védendő elhelyezkedés), még is az M1-es ponton a 2024-es anyagban 30,0 dBA volt a zajterhelés, míg a 2025. évi jelenlegi dokumentációban 24,2 dBA. Az nem derül ki, hogy mi okozta az eltérést, miközben semmilyen változás nem volt (és a részletes számítások nem lelhetők fel).
8. Az 5.4.4. fejezet ismerteti a létesítés hatásterületének a meghatározását. A szakértő számára nem egyértelmű, hogy az oktatási intézmény területén miért 42 dBA a hatásterület határához tartozó hangnyomásszint? Vélelmezhetően azért, mert korábban 42 dBA hangnyomásszintet mértek az oktatási intézmény területén (mint alapzajt, vagy háttérterhelést), azonban építési zajnál a zajterhelési határérték erre a területre vonatkozóan 60 dBA, ezért hibásan alkalmazták a 384/2007. (X.29.) Korm. rendelet 6. §-át, mert nem a b) pont ez esetben a mérvadó, hanem az a) pont, miszerint a háttérterhelés (42 dBA) legalább 10 dBA-val alacsonyabb, mint a határérték (60 dBA). A problémát az okozta (okozhatta), hogy az üzemi zaj 50 dBA-s határértékéhez viszonyították a 42 dBA-s háttérterhelést, nem pedig az építési zaj 60 dBA-s határértékéhez. Amennyiben pontosak akarunk lenni, azért is az a) pontot kell alkalmazni, mivel nem tudható, hogy a beruházás időpontjában a hatásterületen belül lesz-e más építkezés, mert ha (vélelmezhetően) nem, akkor az a) pont adja a legnagyobb hatásterületet.
9. A létesítés hatásterületének meghatározásánál a 30. táblázat tartalmazza az övezetekhez tartozó hangnyomásszint értékeket. Itt azonban csak az oktatási létesítmény területére, valamint a védendővel rendelkező gazdasági területre vonatkozó értékek kerültek kiemelésre (vastagításra), vélelmezhetően utalva arra, hogy csak ezekre a területekre kell a hatásterületet vizsgálni. A vonatkozó jogszabályok alapján ilyen kitétel nincs, azaz minden övezetre (ami érintett) vizsgálni kell a hatásterületet, és amennyiben érintett, úgy azt jelölni is kell. A 38. ábrán megjelennek 5 dBA-s osztásban a színes izovonalas lehatárolások, azonban ezek csak vizuális bemutatásra jók, ugyan is pont az 5 dBA-s osztásköz miatt, nem tudható, hogy hol húzódik a 42 dBA-s hatásterület határa (és most tekintsünk el attól, hogy hibásan lett megadva a 42 dBA-s hatásterületi határ). További problémát jelent a már korábban jelzett méretarány hiánya, azaz a rajzon nem mérhető le a hatásterület nagysága méterben, és ezeket a távolságokat a számítások sem tartalmazzák. További probléma, hogy a hatásterületek az adott övezetekben nem lettek konkrétan lehatárolva, és egyértelműen megadva, azaz, hogy az adott hatásterület melyik övezetre vonatkozik,

és az adott övezetben a hatásterülethez mekkora hangnyomásszint érték kapcsolódik. A 44. ábrán láthatók sraffozással jelölt hatásterületek, de sem az övezetek, sem a kapcsolódó hangnyomásszint értékek az ábrán egyértelműen nem azonosíthatók be.

10. Az üzemelés hatásterületének esetében, a 39. táblázat alapján szintén az állapítható meg, hogy csak két övezettel foglalkoztak, továbbá a hatásterület nagysága csak vizuálisan látható (ld. 8. pontban leírtak).
11. A dokumentáció 5.4.2.4. pontja szerint – vélelmezhetően valamikor a dokumentáció benyújtását megelőzően történtek mérések az alapzaj és háttérterhelés meghatározására vonatkozóan az alábbiak alapján: „A rendelkezésre álló adatok szerint **jelenleg** sem a vizsgált terület környezetében lévő területeken, sem a védendő épületek környezetében, üzemi létesítményektől határérték feletti zajterhelés nem származik”. Azonban a szakértő rendelkezésre álló dokumentáció mellékleteként nem lelhető fel a zajmérési jegyzőkönyv, ezért nem tudható, hogy pontosan mikor történt a mérés, milyen zajmérő műszerrel, az a mérés időpontjában hiteles volt-e, a mérés időpontjában milyen időjárási viszonyok uralkodtak, illetve nem ismert minden olyan adat és információ, melyeket egy mérési jegyzőkönyvben a jogszabályi és szabványi előírások alapján szerepeltetni kell. **A fentiek alapján a mérési eredmények fenntartással kezelhetők.**
12. Zavaró, hogy az 5.4.2.2. – 5.4.2.4. pontok láthatóan összetartoznak, ahol a mérések időpontjai 2022. április 08. és május 10., azonban az 5.4.2.4. pontban a háttérterhelés mérésére vonatkozóan a „jelenleg” szófordulatot használják, azaz felmerül a kérdés, mikor volt valójában a háttérterhelés műszeres zajmérése? Mivel az is szerepel az 5.4.2.4. fejezetben, hogy „A környező védendő területeknél tapasztalható háttérterhelést méréssel határoztuk meg, a tervezett és jelenlegi lőtér zajkibocsátásának meghatározása során”, ezért egyértelműen nem állapítható, hogy tervezett lőtérré vonatkozóan mikor volt a műszeres mérés.
13. Továbbra is keverednek a mérési pontok számozásai. Amíg az alapzaj és háttérterhelés mérésénél pl. 3.1.2. szerepel, addig a számításoknál ez a pont M5 néven található. Az 1.1.1. pont a zajszámításban „M” előtaggal nem is található meg, míg az 1.1.2. pont irányában van az M2-es pont, csak jóval távolabb. Összességében az eltérő számozás továbbra is probléma.
14. Az ellentmondást tovább fokozza, hogy azoknál a pontoknál, ahol a számozott helyek egybeesnek az „M” jelölésű pontokkal, eltérőek a pontokhoz megadott alapzaj értékek. Pl. a 2.1.2. pontnál az alapzaj értéke 37,3 dBA, az ugyan itt található M3 pont

esetében a lövés zajok meghatározásánál már 44 dBA az alapzaj. Felmerül a kérdés, akkor melyik alapzaj a megfelelő? Az eltérő alapzaj használatok miatt a számítások helyessége megkérdőjeleződik.

15. Zavaró, hogy a 0286/2 hrsz.-on található „Kutyapanzió” zajterhelését az 5.4.11. pontban önállóan vizsgálják kizárólag a hrsz. számmal beazonosítva. Ugyan ez az ingatlan a korábbi zajmérések során (vagy az 5.4.2.4 pont alapján „jelenleg” mértek alapján) már 1.1.1. mérési pontszámmal (34. ábra) szerepel.
16. A parkolók által okozott zajterhelések mértékét a 109. oldalon található táblázatban adják meg, az adott szabvány alapján elvégzett modellezésre hivatkozva. Sajnálatos módon a számítások a dokumentációban nem lelhetők fel.
17. Levegőtisztaság-védelmi szempontból aktualizálni kellett volna az alap levegőterheltségi szintet, mert továbbra is a 2022. évi adatokat használják a számítások során.
18. Már korábban is, illetve most is utalás történt arra vonatkozóan, hogy a golyófogó töltések alapterülete 70.000 m^2 , magasságuk elérheti akár a 20 m-t is. Ez jelentős földtömeg mozgatását eredményezi, amelyhez jelentős géppark fog vételezhetően kapcsolódni. Mivel EVD szinten kell a környezeti hatásokat vizsgálni, ezért a szakértő álláspontja az, hogy nem elegendő a létesítés levegőtisztaság-védelmi hatásait általános megállapításokkal kezelni, hanem arra vonatkozóan emissziós-transzmissziós- imissziós számításokat kell végezni.

Baja, 2025. szeptember 30.

Molnár Csaba
Igazságügyi Szakértő
Környezeti zaj-és rezgésvédelem
levegőtisztaság védelem
"az ország egész területe"
6500 Baja, Szivárvány u. 70.
Szám: 5226

Molnár Csaba
Igazságügyi Szakértő
6500 Baja, Szivárvány u. 70.
szám: 5226